

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **P. K.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 1. 2022, č. j., v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 6. 2022, č. j. 20 Ad 11/2022-14,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 25. 1. 2022, č. j. XA, podle § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, zamítla námitky žalobce a potvrdila své rozhodnutí ze dne 26. 8. 2021, č. j. XB, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek podle § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, tj. získání potřebné doby pojištění podle § 40 odst. 1 písm. f) téhož zákona do vzniku invalidity.

[2] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) usnesením ze dne 22. 6. 2022, č. j. 20 Ad 11/2022-14, věc postoupil Krajskému soudu v Brně.

[3] V odůvodnění usnesení městský soud nejprve citoval dotčenou právní úpravu určování místní příslušnosti ve věcech důchodového pojištění. Dále konstatoval, že žalobce se toho času nacházel ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Rapotice, kterou zpravidla nelze

považovat za bydliště, avšak je zřejmé, že se zde žalobce zdržoval. Území obce Lesní Jakubov současně podle bodu 67 přílohy č. 3 k zákonu č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“), patří do obvodu Okresního soudu v Třebíči, jenž podle bodu 5 přílohy č. 2 k citovanému zákonu patří do obvodu Krajského soudu v Brně. Městský soud doplnil, že i bydliště žalobce před jeho nástupem do výkonu trestu bylo v obci Studnice, okres Vyškov, která podle bodu 72 přílohy č. 3 k zákonu o soudech a soudcích patří do obvodu Okresního soudu ve Vyškově, jenž podle bodu 5 přílohy č. 2 k citovanému zákonu patří rovněž do obvodu Krajského soudu v Brně. Místně příslušným k projednání a rozhodnutí věci je proto podle § 7 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), Krajský soud v Brně, jemuž věc podle odstavce šestého téhož ustanovení postoupil.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[4] Proti tomuto usnesení městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost.

[5] V ní stěžovatel nejprve uvedl, že v souladu s § 84 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), podal žalobu proti napadenému rozhodnutí žalované k Obvodnímu soudu pro Prahu 5, který následně řízení o žalobě stěžovatele zastavil a informoval jej o možnosti do jednoho měsíce podat předmětnou žalobu, o níž má být rozhodnuto ve správním soudnictví, k místně příslušnému městskému soudu. Stěžovatel proto v souladu s poučením Obvodního soudu pro Prahu 5 žalobu proti rozhodnutí žalované podal k městskému soudu, který jej následně vyzval k doplnění zákonem požadovaných náležitostí. Rovněž na výzvu městského soudu stěžovatel adekvátně reagoval, kdy svá tvrzení doplnil o rozhodné skutečnosti a důkazy týkající se zejména jeho zdravotního stavu, a to za účelem určení vzniku invalidity, přičemž požádal městský soud o ustanovení zástupce. Stěžovatel dále shrnul podstatné závěry žalované uvedené v odůvodnění napadeného rozhodnutí, proti nimž se v kasační stížnosti vymezil.

[6] Městský soud však přesto, že stěžovatel podal žalobu v souladu s poučením Obvodního soudu pro Prahu 5 k městskému soudu a že řádně splnil své povinnosti stanovené ve výzvě k doplnění náležitostí žaloby, postoupil věc Krajskému soudu v Brně z důvodu nedostatku jeho místní příslušnosti. Stěžovatel zdůraznil, že žalovaná má sídlo v obvodu městského soudu. Namítl, že Krajský soud v Brně od roku 2015 maří práva stěžovatele, a to z důvodu podjatosti tohoto soudu vůči stěžovateli i trestné činnosti úředníků justice. Snaha stěžovatele domoci se přezkumu napadeného rozhodnutí žalované je tak postupem městského soudu i nadále mařena. Stěžovatel proto ponechal rozhodnutí o jeho kasační stížnosti na Nejvyšším správním soudu, žádá však o řádné projednání a rozhodnutí předmětné věci, v níž se před soudy domáhá přezkumu napadeného rozhodnutí žalované.

[7] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti nejprve citovala rozhodnou právní úpravu o určování místní příslušnosti správních soudů. Konstatovala, že s ohledem na § 7 odst. 1 a 2 s. ř. s. je podle odstavce třetího téhož ustanovení k projednání a rozhodnutí věci místně příslušný Krajský soud v Brně, jelikož stěžovatel má bydliště na adrese S. X. S usnesením městského soudu se proto žalovaná plně ztotožňuje. S ohledem na tyto skutečnosti žalovaná navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

pokračování

III. Posouzení kasační stížnosti

[8] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Stěžovatel v kasační stížnosti konkrétně neodkázal na důvod uvedený v § 103 odst. 1 s. ř. s., z jejího odůvodnění však vyplývá, že usnesení městského soudu napadá podle písm. a) předmětného ustanovení, podle něhož *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.*

[9] Nejvyšší správní soud současně konstatuje, že ač je podle § 105 odst. 2 zákona s. ř. s. obecně jednou ze základních podmínek řízení o kasační stížnosti povinné zastoupení stěžovatele bez příslušného právního vzdělání advokátem, zmíněné ustanovení se neuplatní v případech, kdy kasační stížnost směřuje proti procesnímu rozhodnutí učiněnému v řízení o žalobě, jež slouží toliko ke splnění podmínek řízení nebo zajištění jeho řádného průběhu. Takovým typem rozhodnutí je i nyní napadené usnesení, kterým městský soud věc postoupil místně příslušnému soudu. V daném případě tak ani podmínka povinného zastoupení stěžovatele advokátem nemusí být splněna.

[10] Spornou je v posuzovaném případě otázka, zdali městský soud postupoval správně, pokud z důvodu vlastní místní nepřislušnosti postoupil věc Krajskému soudu v Brně jako soudu místně příslušnému.

[11] Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že postupoval plně v souladu s poučením Obvodního soudu pro Prahu 5, kdy splnil i povinnost stanovenou mu výzvou městského soudu k doplnění podané žaloby o zákonem požadované náležitosti. Městský soud však věc přes uvedené postoupil Krajskému soudu v Brně, čímž stěžovateli odepřel jeho právo na projednání a rozhodnutí věci, resp. soudní přezkum napadeného rozhodnutí žalované.

[12] Podle § 7 odst. 2 s. ř. s. *nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Má-li tento správní orgán sídlo mimo obvod své působnosti, platí, že má sídlo v obvodu své působnosti.*

[13] Podle § 7 odst. 3 s. ř. s. *ve věcech důchodového pojištění a dávek podle zvláštních předpisů vyplácených spolu s důchody a ve věcech zaměstnanosti, ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, dávek státní sociální podpory, dávek péčovské péče, dávek pro osoby se zdravotním postižením, průkazu osoby se zdravotním postižením, příspěvku na péči a dávek pomoci v hmotné nouzi je k řízení příslušný krajský soud, v jehož obvodu má navrhovatel bydliště nebo sídlo, popřípadě v jehož obvodu se zdržuje.*

[14] Podle § 7 odst. 6 věty první s. ř. s. *není-li soud, u něhož byl návrh podán, k jeho vyřízení místně příslušný, postoupí jej k vyřízení soudu příslušnému.*

[15] Nejvyšší správní soud nejprve odkazuje na rozsudek ze dne 29. 12. 2006, č. j. 4 As 41/2006-106, č. 1540/2008 Sb. NSS, podle něhož platí, že „není na újmu účastníkům řízení před správním orgánem, jestliže se z neznalosti žalobou obrátí do nesprávné soudní větve. Oba procesní předpisy (občanský soudní řád a soudní řád správní) mají totiž

ustanovení umožňující odmítnout takovou nesprávnou žalobu, nebo řízení o takové žalobě zastavit (§ 46 odst. 2 a § 68b s. ř. s., § 104b o. s. ř.). Soud musí v takovém případě poučit žalobce o tom, že žalobu je třeba podat ve druhé větvi soudnictví; řídí-li se účastník takovým poučením, neztrácí lhůtu, kterou oba předpisy pro podání žaloby stanoví (§ 72 odst. 3 s. ř. s., § 82 odst. 3 o. s. ř.), jestliže tuto lhůtu dodržel při podání původní žaloby.“

[16] Obvodní soud pro Prahu 5 v posuzovaném případě usnesením ze dne 7. 4. 2022, č. j. 28 C 82/2022-18, podle § 104b odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 72 s. ř. s. řízení o žalobě stěžovatele proti rozhodnutí žalované zastavil a stěžovatele poučil o možnosti žalobu ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení podat městskému soudu.

[17] Nejvyšší správní soud dále v rozsudku ze dne 7. 3. 2012, č. j. Komp 6/2011-59, č. 2643/2012 Sb. NSS, uvedl, že ačkoli civilní soud ve výroku svého usnesení uvede, kterému konkrétnímu soudu jednajícímu ve správním soudnictví věc postupuje, nejde o závazné určení místní a věcné příslušnosti soudu ve správním soudnictví. Určení konkrétního soudu má pouze technický charakter a jeho pomocí se určuje soud projednávající věci správního soudnictví. Dojde-li tento soud k závěru, že věcně či místně příslušným je jiný soud projednávající věci správního soudnictví, postoupí mu podle § 7 odst. 5 nebo 6 s. ř. s. věc k projednání (viz KÜHN, Z., KOCOUREK, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 1104 s.). Z uvedeného tak vyplývá, že i v případě, kdy Obvodní soud pro Prahu 5 stěžovatele nesprávně poučil o možnosti podat žalobu městskému soudu jako soudu věcně a místně příslušnému, jednalo se pouze o nezávazné či technické určení soudu příslušného k projednání věci ve správním soudnictví.

[18] Městský soud proto postupoval správně, pokud po podání žaloby stěžovatelem zkoumal svou místní příslušnost. Současně podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2018, č. j. Nad 99/2018-75, č. 3821/2019 Sb. NSS, platí, že „vydání rozhodnutí procesního charakteru není překážkou pro to, aby se soud z vlastní iniciativy otázkou místní příslušnosti nadále zabýval, nezačal-li jednat ve věci samé.“ Jinak řečeno to, že k postoupení věci Krajskému soudu v Brně přistoupil městský soud až po výzvě stěžovatele k doplnění žaloby o zákonem požadované náležitosti, nemá tato skutečnost vliv na jeho povinnost řádně posoudit podmínky řízení, a to včetně podmínky místní příslušnosti, a věc případně postoupit soudu jinému.

[19] Co se týče konkrétního určení místně příslušného soudu v posuzovaném případě, byl Nejvyšší správní soud nucen částečně korigovat odůvodnění napadeného usnesení ohledně závěru městského soudu, že se stěžovatel aktuálně zdržuje ve Věznici Rapotice, z čehož dovozoval místní příslušnost Krajského soudu v Brně. Již v usnesení ze dne 8. 6. 2004, č. j. Nad 79/2004-25, č. 371/2004 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uvedl, že „skutečnost, že žalobce je ve výkonu trestu odnětí svobody, nemá vliv na určení místa bydliště žalobce, neboť z žádných skutečností nelze usuzovat, že by žalovaný ve věznici v obvodu Krajského soudu v Brně bydlel s úmyslem dlouhodobě či trvale se zde zdržovat.“ Za bydliště žalobce jako fyzické osoby je přitom nutno považovat místo, kde tato osoba bydlí s úmyslem se zde trvale zdržovat. Určení místní příslušnosti podle pravidla druhého, tj. podle místa, kde se navrhovatel zdržuje, se uplatní teprve tehdy, když místní příslušnost soudu nelze určit podle pravidla prvního, tj. podle místa bydliště žalobce, a to například proto, že v České republice neexistuje žádné místo, kde by žalobce bydlel s úmyslem zdržovat se zde trvale.

pokračování

[20] Městský soud však v posuzovaném případě dospěl rovněž ke správnému závěru, že místní příslušnost Krajského soudu v Brně by byla dána i na základě bydliště stěžovatele před jeho nástupem do výkonu trestu odnětí svobody, které se nachází v obci Studnice. Bydliště stěžovatele přitom podle bodu 72 přílohy č. 3 k zákonu o soudech a soudcích patří do obvodu Okresního soudu ve Vyškově, jenž podle bodu 5 přílohy č. 2 k citovanému zákonu patří rovněž do obvodu Krajského soudu v Brně.

[21] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že městský soud posoudil spornou právní otázku ohledně jeho místní nepřislušnosti správně a současně správně věc podle § 7 odst. 6 věty první s. ř. s. postoupil Krajskému soudu v Brně jako místně příslušnému k jejímu projednání a rozhodnutí. Důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tak nebyl naplněn.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Současně podle § 60 odst. 1 věty první a § 120 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel v něm neměl úspěch a žalované v něm nevznikly žádné náklady přesahující rámec její běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 24. října 2022

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu